UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Indicta viduita. & l. Iul. Miscella tollenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

Reſpondeo quod qñ profertur a teſtatore, aut diſpoſitio ſit fa-
milie, aut de familia. ſi ſit familie, refertur ad perſonas, vt hic in j.
parte. ſi de familia refert ad res, vt hic, in ſcða parte, vt l. nā qð.
§. ſi. cum. l. ſe. ad Treb. ita etiam colligitur in d. l. pronunciatio. de
ver. ſig. Predictorum ratio, eſt quia de familia prout refertur ad
perſonas. non poteſt teſtator diſponere. nam cum libere perſone
ſint non poſſunt relinqui alteri, ſed ſi appellatio familie profert
a lege que poteſt non ſolum diſponere familie ſed etiā de familia,
tunc eſſet neceſſe quod recurramus ad antecedentia, ⁊ ſequentia,
⁊ ſic intelligemus qualiter lex intellexit. vt l. ſi ſeruus plurium. §.
ſi. ff. de le. j. ⁊ debemus accipere intellectū qui eſſet ſine vitio. vt l.
ambiguo. ff. de reb. dub. ⁊ de reg. iu. l. quoties.

ADDITIONES.

a AND. BARB. ¶ Suggeſtioni. vide Bar. in l. pronūciatio. ff.
e. ⁊ in l. tutelas. ff. de capi. dimi. Conſulo contra Bart. in illis de
ptholomeis.
ALEX ¶ Suggeſtioni. Quid ſi dixerit aliquis, relinquo liberis
alienis Ang. conſi. xxxviij. cum duob. ſeq. videtur idem dicere.
b POMA. ¶ Vocētur. Interpretatiōe ergo legali ſemper interpre
tatur, vt teſtator ſenſiſſe intelligatur de eo, qui eſt ſibi maiori ane
ctione coniunctus. Ad quod vide Ro. conſi. cccevij. ⁊ multa que
poſui ad Bar. in l. ſi cognatis. in ver. quero ordine. ff. de re. du.
c P. PAV. P. ¶ Facit ad q. vide de hoc ⁊ alijs ad Bar. in l. pronun
ciatio. §. familia. ff. de ver. ſig.
b ALEX. ¶ Modo q̄rit vtrū. An baſtardi contineātur appellatio
ne familie, vel domus? Et vide doct. in l. generaliter. §. ſi. de inſti. ⁊
ſub. Bar. in l. tutelas. de cap. di. Bar. in l. pronūtiatio. de ver. ſig.
Et an ad eos tranſeat nobilitas, vide Bar. in l. j. C. de di. li. xij. Alii
quid p Flo. in l. qui teſtamētū. in ſi. ff. de prob. ⁊ idē Ang. in conſi.
ccxj. Sed an vxor veniat appellatiōe familie, eſt bo. text. ꝙ ſic in l.
quicunq; ⁊ ibi Bar. C. de re mi. li. xij. ⁊ in ru. in aut. ⁊ e reſt. ſideic.
Et an baſtardi poſſint portare inſignia, ⁊ arma domus, vide bar.
in l. filiū. de his q ſunt ſui, vide bal. i l. liberalī. de ſuis. ⁊ leg. Adde
ꝙ baſtardus eſt infamis, Azo. in ſi. de infa. Bal. in l. bone fidei. C.
de iur. ⁊ vide Bal. in preal. l. generaliter. Et ad materiā vide Spe.
in ti. de loca §. nūc autē. ⁊ Bal. in aut. ſi quas ruinas. de ſac. ſanc.
eccl. Et an baſtardus cōtineat appellatiōe filij ad hoc vt puniat
pena. l. quiſquis. ad l. iul. maieſ. ⁊ ibi plene vide Bal. ⁊ vide Bar.
in l. ij. de ver. ſig. ff. ⁊ Bal. in d. l. generaliter. ⁊ vide gl. in c. j. de bap.
in cle. Adde an baſtardus ſit de familia. ⁊ an poſſit portare arma
domus. Ang. cōſ. xxx. ⁊ xcj. ⁊ p Pe. de Anc. conſ. cccxc. Itē adde
ad materiā legitimationis baſtardorū, ꝙ dicit Pau. de Caſ. in l.
pactum. C. de coll. pro quo facit Ang. in §. ſi ab vno. ſ. de leg. her.
Et ad materiā, vide omnino bal. in preall. l. generaliter. ⁊ Mod. in
l. iij. de in ius voc. Et vtrū ſi ſtatuto cauetur, quod capiēs filiū re
bellum conſequatur certum premium, vtrum capiens ſpuriū cō-
ſequatur, vide Bar. in l. item in poteſtate. ff. de his qui ſunt ſui vel
alie. iur. in prin.
c POMA. ¶ Vtrum baſtardi. Quid autem ſi ſint legitimati, vi-
de Alex. conſi. ij. ⁊ vol. iiij. ⁊ per eundem in l. ex facto. §. ſi quis ro-
gatus. ff. ad tre. An. con ſi. xlvj.
ſ ALEX. ¶ Propinqui affines qui dicant propinq. vide ēt in l.
j. C. vn̄ vir. ⁊ vxo. Qui dicant coniuncti. vide in l. cui eorū. §. affinita
tis. ⁊ ibi Bar. ff. de poſt. Et ſcias ꝙ vxor eſt coniuncta pſona. l. ſi.
§. ſi. ⁊ ibi Bal. ſ. de fur. Dixi in l. cū alienam. ſ. de leg. An autem
ſol. mat. dicantur adhuc affines. vide l. cui eorū. §. j. ⁊ quod ibi no.
de poſt. ⁊ gl. no. in l. ſed hoc ita. ff. de re iu. ⁊ quod vxor dicatur cō
iuncta tenet bal. in l. ſi. j. de indi. vid. ⁊ vide in ver. progenie, qui di
cātur affines. adde an ſtāte ſtatuto, quod inter affines fiat cōpro
miſſum ſi ſo. ma. mulier litiget cum affinibus viri teneatur ad cō-
promiſſum. Pau. de Caſt. conſi. lxviij. vbi de ſtatuto Verone.

Si omiſſa ſit cauſa teſtamen. Rub. XXXIX.

¶ Continua, vt in gl. ⁊ in quibus caſibus habeat locum edictū,
a ſi quis omiſſa cauſa teſtamenti, vt in gl. non eſt verum, q̄ edictū,
ſi quis omiſ. cauſa teſt. non eſt inductū, niſi ſolum qñ quis omittit
ex teſtamento, ⁊ adit ab inteſtato. Illud autem ꝙ eſt introductū
quando vadit ad ſubſtitutum. vel vadit ad legitimū, non eſt per
edictum ſi quis omiſ. cau. teſt. ſed eſt per conſtitutiones Princi-
pū, vt apparet ex legibus hic alle. ⁊ hoc eſt vtile ſcire propter for
mationem libelli, ⁊c.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Si omiſſa. Circa materiam huius tit. vide omni-
no Fran. conſi. clx.

LEX I.

Si in fraudem. Si inſtitut dimittit here-
ditatem, vt vadat ad ſubſti
tutum, legata debentur a ſubſtituto, ⁊ ſi pecuniā, ob hoc
inſtitutus accepit etiam ipſe tenetur. h. d. ¶ Op. qñ aliquis dat
ſubſtitutum vulgariter videtur inſtituto permittere, ꝙ repudiet
vt l. cornelius. ff. de her. inſti. no. in l. Pap. §. quarta. ff. de inoff. teſt.
Si ergo permittit repudiare, ex voluntate defuncti, non incidit in
hoc edictum, vt l. qui autem. in prin. ff. eo. Sol. concedo ꝙ teſtator
videtur hoc permittere ꝙ fiat bona fide, non autem quod ſit in
fraudem legatorū, arg. l. j. §. deniq;. ff. de aqua plu. arcen. ¶ Opp.
ſ. ⁊ videtur ꝙ indiſtincte relicta ab inſtituto, debeantur a ſubſti-
tuto, etiam ſi nulla ſit fraus, vt l. licet. de le. j. Dicit gl. ⁊ bene, intel
lige ꝙ hic teſtator noluit, quod eſſent repetita a ſubſtituto, ⁊ dt
bene intelligo teſtatorē noluiſſe hoc quando ab inſtituto nomina
tim reliquit, vt l. ſi plures. de leg. iij. ⁊ l. j. §. ad quod ex ſubſtitutio-
1 ne ad l. fal. ¶ Querit gl. in primo caſu huius. l. † qñ inſtitutus re
pudiauit, nec accepit pecuniam, vtrum etiam ipſe in ſubſidium te
neatur. Finaliter gl. determinat ꝙ non, ⁊ hoc communiter tenet
doc. d. Ja. bu. ſic ſimpliciter recitando contrarium tenuit. Nā cū
ipſe repudians participauerit fraudem, debet in ſubſidiū teneri,
a vt l. ſi in prin. de eo per quem fact. erit. Sed hoc non placet, quia
hic loquitur de dolo commiſſo in acquirendo, ſed dolus commiſſus
in non acquirendo nō facit in ſubſidium quem teneri, vt l. qui au
tem in prin. ff. que in fraudem cred. teneas ergo gl. tuā. Venio ad
ſecundam partem ⁊ opp. de l. ſi a ſubſtituto. ff. eo. Sol. Dic plene,
vt hic in gl. Alij, hic diſtinguitur, ⁊ Cy. hic refert diſtinctionem
magnam, quam Dy. ponit. ff. eo. ti. ideo vide Cy. hic, vel Dyn. ibi
tamen iſta diſtinctio eget ſuppletione in multis, ⁊ in alio anno in
cepi, ⁊ non perfeci.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ De eo per quē fa. erit. adde ꝙ ſi ille tex. bene pōderet
non facit ad hoc propoſitum. Nam ibi ille contra quem agitur in
ſubſidium, non fuerat in dolo. ſed agebatur in ſubſidium contra
illum ad quem lucrum peruenit ex dolo alterius.

LEX II.

Eum qui. Si omittitur ex teſtamento, vt adea
tur ab inteſt. legata ⁊ libertates de-
bentur, ſed ſi ex teſtamento non poteſt adiri ex defectu
a teſtamenti, vel heredis inſtituti. tunc ſecus. h. d.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Inſtituti. Et ideo ſi aliquis inſtituatur qui fuit
capax ex teſtamento poterit ab inteſt. ſuccedere per iſtum tex. di-
cit Com. conſi. lxxxiiij. qui loquitur de ſponſi.

LEX III.

Si Proculiana. Etiam ſi legata debeātur ex
hoc edicto, eſt locus Falci-
die, hoc dicit.

De indicta vidui. & lege Iul. Miſcel. tollen. Rub. XL.

LEX I.

Legatum. Indictio viduitatis in pſona ter-
tij non reprobatur. h. d. Habes
hoc in l. mulieri ⁊ Titio. ff. de condi. ⁊ demon. Opp. de
l. auia. §. Titio. ff. de condi. ⁊ dem. l. heres. ff. eo. Sol. in
prima legatum erat peruentum ad mulierem, in ſecunda erat le-
gatum relictum cuidā coniuncte perſone mulieris, in cuius fauo
re preſumebatur mulierem deſiſtere a matrimonio, ideo condi-
tio ſpernitur.

LEX II.

1 ☞ Lex iulia Miſcella quid indicebat.

Ambiguitates. Conditio que viduitatem
inducit, ſpernitur, ⁊ lex iu
lia Miſcella, ⁊ cautio, ⁊ iuramentum, quod per eam in-
dicitur, eſt ſublatum. h. d. Debetis ſcire, quod de iure antiq. flo-
rum, ⁊ codicis communis conditio, que indicit viduitatem, ſper-
nitur, ⁊ legatum capitur tanquam purum. Poſt illud ius florum
1 ſuperuenit † Julius Miſcellus, qui fecit legem circa hoc per quā
ſtatuit quod mulier, cui ſic relinquitur, quādo accepit legatū, in-
tra annū debet iurare de non nubendo, vt hic tangitur p gl. ⁊ ple
2 nius per Azo. in ſum. † No. quod ſpernitur conditio que viduita
a tem indicit. Not. quod in dubio preſumitur mulierē habere ani
3 mum procreandorū liberorum. † No. quod nō debet aperiri via
malitijs. Pro declaratione legis, q̄ritur quid indicebat lex iulia.
Miſcella. dic vt dixi. ſ. ad euidentiā, vt tangitur hic per gl. ⁊ cla
rius per Azo. in ſum. huius ti. ¶ Quero, quid indicebat cautio
Mutiana. Quia domini, ille tractatus de cautiōe Mutiana, eſt
ſatis lōgus, habetis in l. Mutiane. de cond. ⁊ dem. ⁊ gl. hic tāgit.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

5 dic vt in ea que bene dicit. ¶ †Quero, vtrum cautio Mutiana in omnibus ſit ſublata per hanc l. Gl. hoc dicit, ⁊ bene quod non niſi in caſu huius legis.

ADDITIO.

a P.PAV.P. ¶ Uiduitatē indicit. Limita iſtā reg. nō pcedere qn̄ in caſu quo nuberet eſſet relictum legatū alij pſone magis priuilegiate. tex. eſt ſing in l. titio vſuſfructus. §. ſerui. ff. de cond. ⁊ dem. vbi Bar. poſt Gul. de cu. infert idem eſſe qn̄ eſſet relictum legatū alicui eccleſie vel pie cauſe ꝙ bene probatur in illo text. arguendo a libertate ad piam cauſam, vt p Bar. ⁊ alios in l. ſi vnus, ſ. de te. de hoc etiā vide Fran. conſi. lxvij. ⁊ ibi etiam dicit quod conditio temporalis poteſt apponi. vide Jaſ. hoc ti. in l. j. quid autez ſi fiat legatum alicui cum hoc ꝙ intret religionē, an talis conditio reijciatur, vide Bart. conſi. clxxvij. contra quem tenet Pau. de ca. in aut. nū rogati. in vlti. ver. C. ad treb. Sequitur Deci. in repe. c. in preſentia. ver. ⁊ qn̄ ſuperius dicta. extra de prob. vbi alia alle. ⁊ ſequitur Pau. de Ca. vide Jaſ. in aut. cum relictuz. in iſto ti. vide ad Bar. in l. Titio centum. §. titio centum. ff. de cond. ⁊ demon.

AVTHENT.

a **Cui relictum.** [a] Iſta aut. corrigit leges antiquas in aliquib. Opp. cōditio que viduitatē indicit. ſpernitur, vt l. ij. huius ti. ⁊ ff. de cōd. ⁊ dem. l. cū ita. ⁊ l. hoc modo. Sol. dico quod iſta aut. corrigit iſtas leges, in nuptijs ſecundis, non in primis nupt. hoc eſt, in virgine
* vel in ea, que nunquam habuit virum. Illa lex immutata reperitur ideo ei ſtandū eſt ſecundum opi. Jo. quā in Azo. in ſum. huius tit. aſſerit firmiter eſſe verā, lz Guar. dixit contrariū, ⁊ hoc tenēt doc. etiam poſt mortalitatem. ita cōſului. Uide gl. tuam in fi. Et ꝙ iſta
1 opi. Jo. ſit verior probatur, q2 legum †correctio non inducitur p identitatē rationis, niſi quatenus in l. ſit expreſſuz, vt l. precipimus in fi. de app. Dixi in aut. quas acti. ſ. de ſac. ſanc. eccl. ſed in aut. noſtra ſolum exprimitur de ſec. nup. ergo, ⁊c. vt dicam j. l. proxi.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Cui relictū. ¶ Cui relictū. Quid autem ſi relinquitur mulieri ſub conditione, ſi monaſteriū ingrediatur, an dicatur indicere viduitatē, ⁊ ſpernatur. Bar. quod ſic, in conſ. inci. domina Miniata. ⁊ Bal. hic ad iſtam auth. in ſe. nu. an relictum indicēs viduitatem teneat vide Bar. in l. j. ver. ſed pone, prior. de ſe. nupt. ⁊ no. hic quod quando quis non poteſt cauere, ſtatur iuratorie cautioni. Uide gl. ⁊ Bar. ⁊ doct. in l. vſuſf. ſ. de vſuf. ibi dixi. ⁊ qd dixi ſ. ti. ij. l. ſancimus. ⁊ adde, ꝙ ſi quis non pōt dare fideiuſſorem excuſatur a tutela. l. ſi quis inter. §. Imperator. de excep. tut. ⁊ l. fi. in fi. ff. de ſuſp. tu. ſm bal. in l. j. in fi. ſ. quod cū eo. ⁊ per cōſequens tunc nō ſufficit iuratoria cautio. Ad idē vide ꝙ no. bal. in l. fi. ſ. qd cum eo. ⁊ habes poſt Bar. in l. frater. ſ. de exc. tu. Adde quod hic dicitur, in j. parte apoſtille, quod illud per Pau. de Caſ. reprobatur in l. Titio centum. in prin. q2 illa nō indicit ſpiritualem viduitatē, lz auferat carnalem, quia vita contemplatiua altior eſt quam temporalis nec reputatur contra Remp. q2 anime ſunt preferende corporibus. l. ſancimus de ſac. ſanc. eccl. ⁊ do. Alex. in apoſtil. in d. l. Titio. dicit Bononie fuiſſe iudicatum contra Bar. in caſu d. conſ. inci. domina Miniata. ¶ AND. BARB. Uide Bar. cōſ. cxxxviij. vbi alleg. hanc auth.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Nunquā habuit. Iſtud ꝙ conditio nubendi repellatur in virgine, eſt verū, niſi in defectū conditionis vocaretur pia cauſa. ita Bar. in l. titio vſuſfructus. §. fi. per illuz tex. ff. de condit. ⁊ demonſt. ⁊ illud ſequitur Aret. conſi. lxvij.

LEX. III.

a **Legem Iuliam.** [a] Conditio que viduitatē indicit, ſicut in feminis ſpernitur, ita in maſculis, ſecus ſi relictum in tempus viduitatis conferatur, non vt in ea permaneat. h. d. No. ex hoc prin.
1 †quod ſi l. corrigitur in vno de correlatiuis, intelligitur [b] eſſe corre-
b cta in alio, licet nō exprimatur. contra hoc videt. j. de ap. l. precipimus. in fi. ⁊ quod dixi in auth. proxi. in fi. So. Lex non corrigitur niſi in expreſſis, vt in ſ̄uo. Fallit in correlatiuis, vt hic. Nam maritus ⁊ vxor ſunt correlatiua. Sicut ergo lex corrigitur in vxore, ita in marito. vnde in ſimili, emptor ⁊ venditor ſunt correlatiua, pone quod emptor liberat venditorem certe ſtatim intelligitur li-
c beratus ipſe emptor a venditore, ⁊ econtra. [c] Hic eſt caſus in l. cū emptor. ff. de reſc. ven. ⁊ l. fi. ff. de acce. †Per hoc ſemel dixi in q. de
2 facto dicebat ſtatutum Piſarum, quod nulli liceat vendere frumentum niſi in platea, ſub certa pena, de emptore nihil dicebat, quero
e vtrū puniatur emptor. [e] Ego dico in iſtis correlatiuis qd ſtatuitur in vno, videtur ſtatutum in alio, vt hic, ⁊ in alijs legibus. ſ. al. leg. Pro hoc facit. j. de cupreſ. l. j. lib. xj. vbi videtur caſus. Predicta vera, niſi diuerſa ſit ratio emptionis, ⁊ venditionis, argu. ſ. de reſcin. ven. l. fi. ⁊ quod ibi videbitis.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Legem iul. No. ꝙ in correlatiuis, vno correcto, corrigitur. ⁊ reliquū. vide tn̄ de hoc Pe. de Anch. in c. canonū ſtatuta ver. vlterius quero vtrū iſta correctio, ⁊ ibi refert bal. hic, queſtio do iu. Et in correlatiuis, quid ſit prius, an actiuū, vel paſſiuū, vide Bal. in ru. de re. cre. ⁊ ad materiam correlatiuorū vide vnū quod dixit Bar. in l. ij. ff. ꝙ me. cauſa, vbi dicam poſt eum, ⁊ vide d. bar. in l. liberorum. §. notanter. ff. de his qui no. infa. ⁊ adde vnum, qd dicit bar. in l. multū intereſt. de ver. ob. ¶ Adde ꝙ in correlatiuis diſpoſitū in vno, diſpoſitū intelligitur in alio. Bal. conſ. xiiij. ij. lib.

b POMA. ¶ Intelligitur. Etiam circa illud nota, de correlatiuis vide copioſius quam alibi Feli. in proe. Decre. Et quod diſpoſitum in vno correlatiuorum non ſit diſpoſitum in alio, facit id quod no. doc. in l. ij. §. fi. ⁊ ibi Jaſ. in v. not. in l. lec. ff. ſo. ma. reſpōde vt ibi per eum, qui ſatis aſſignat rationem diuerſitatis.

c POMA. ¶ Econtra. Hic vide Anc. in c. canonū ſtatuta. de conſ. ⁊ pan. ibi addita. in c. j. de loc. ⁊ caprā con. j. ⁊ fel. in c. fi. de iu. Jaſ. l. ij. in iij. no. ff. de in ius. vo. Bar. in c. ceterum. de iud. ro. cōſ. clxv. Bal. cōſ. vj. in v. part. Bar. in l. fi. ⁊ qd ibi addidi. de ac. Are. cōſ. lvij. Pan. i c. ex multa. in ver. vlt. quero. de voto Are. conſ. ij. Bal. in c. de iudi. ⁊ Jaſ. l. qui ſe patris, ſ. qui admit. ⁊ in l. ſi emācipatus coi. Feli. in c. debitores. de iur. Are. in l. ſi filiū. §. patri de vi. in rub. ff. de ac. poſſ. Bal. nouel. in tra. de do. in vj. par. in ij.

d ALEX. ¶ Per hoc ſemel dixi in q. de facto. Itē no. q. iſtā bar. in l. fi. de acc. ⁊ l. j. de cupreſ. li. xj. ⁊ no. i l. ſi cū venerit. ff. de pe. ¶ In contrarium facit, ꝙ no. Bar. in l. initus. §. j. de re. iur. ⁊ de ꝙ ibi dixi, ⁊ adde no. per Bal. in rub. j. de re. iur. ⁊ adde tex. Bar. in l. ſi ab eo. j. de le. he. ⁊ facit, an ſi ſtatutū excludat ſororē a ſucceſſione fratrum, an idem erit econtra, Bal. quod non. in l. lege. in fi. j. de le. her. ⁊ vide de materia Bal. in rub. ſ. de reg. iur.

e P.PAV.P. ¶ Puniatur emptor. Panor. in c. j. extra loc. tenuit expreſſe contrariuz, ꝙ in penalibus non fiat extenſio ⁊ correlatiuis ad aliud, vide Jaſ. hic qui format contrariam ſententiam, ⁊ late tangit hanc materiam correlatiuoruz per tres principales cōcluſiones, vide euz, ⁊ vide late de materia Feli. in proe. grego. ⁊ quod etiam in penalibus habeat locū hec reg. vide ⁊ declara vt p Jaſ. in l. j. C. de in ius. voc. Item ad reg. ⁊ quatuor limitationes. vide Feli. in c. fi. extra de iudi. ¶ Quero vtrum puniatur emptor. No. q. iſtam, ⁊ adde Bar. in l. fi. de acce. ⁊ etiam vide que dixi in ſuperiori apoſtil. ⁊ dicit do. Domi. in c. j. de temp. or. ꝙ eoipſo quod lex facit exemptum monaſterium a vendendo, facit exemptuz emptorē ab emendo. Item gl. in c. j. de confeſ. in vj. quod pena impoſita actori videtur etiam impoſita reo, ⁊ econtra, quid ſi ſtatutum compelleret aliquem emere, an compellat vendere. Dicit Bal. quod non in l. j. j. de commu. ſeruo man.

1 ¶ Si relinquuntur vxori centuz, quamdiu in domo teſtatoris manſerit, ⁊ ad ſecunda vota non tranſierit, an videatur indicta viduitas.

2 Mulier que nupſit dicitur caſte ⁊ honeſte viuere.

a **§. Sed quia apud.** [a] Summaui cum precedentibus. Circa legem no-
1 †querit gl. quid de eo, quod quotidie relinquitur mulieribus, videlicet quādiu in domo mea remanſerit, ⁊ ad ſecūda vota non tranſierit, an per hanc conditionem videatur indici viduitas. Gl. reſpondet. Uide gl. fi. in fi. Et aduerte, dicunt doct. ꝙ per verba non inducitur viduitas, immo dictū legatum pro tempore eſt purum, pro ſequenti cōditionale, vt donec erit vidua capiat ſine ſatiſdatione, cum deſierit eſſe vidua, deſinet capere. de an. le. l. filie. Facit de cōd. ⁊ dem. l. pater Seuerinā. §. fi. Sed tn̄ aduertas, ne decipiaris. Gl. hic formādo q. ponit verba conditiōis ſic, Quādiu in domo mea caſte, ⁊ honeſte vixerit. Certe illa
2 †que accepit virum, dicitur viuere caſte, ⁊ honeſte. vt l. mulier. §.
b cum proponeretur. ff. ad Treb. Unde conſilium eſt q. addatur in verbis teſtamenti, illud, ⁊ ꝙ ad ſecunda vota non tranſierit. alias per hec verba mulier non impediretur tranſire ad ſecunda vota, ⁊ capere relictum, ⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Sed quia apud. Hanc l. pro ſingulari alle. Bal. ⁊ ſimiliter j. ad leg. falc. ꝙ quando vna lex corrigit aliam debet fieri ſpecialis mentio de l. quam corrigit. Ibi gl. non reſpōdet. ⁊ contrariū videt velle gl. in l. cū tale. de condi ⁊ demon. ⁊ ibi ... rior, ⁊ vide Jac. de Bel. in §. q2 vero. in fi. auth. de nup. ⁊ in prin. in l. cum filius. §. qui Mutianam. de leg. ij. Ibi ad aduerte no. quod mulier tranſiēs ad ſecūda vota dicitur caſte viuere, ⁊ honeſte. aut. hic locum. ſi ſecūdo nupſ. mu. vide tamen contra ⁊ Jmo. in l. cum filius. §. qui mutianam. de leg. ij. ⁊ bal. Deo nobis. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ ibi an dicatur vidua viuere q̄ ingrediatur monaſteriū, ⁊ quid habeat facere hic mulier. vide Bal. ... decretum

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

decreto.§.de infami.⁊ hic adde Bal.in l.j.§.de rap.virg.⁊ ibi gl̃na
liter ponit,quõ ſumatur pudicitia,per Bal.hic, ⁊ ad materiã ad-
de dictum Bal.in l.voluntatis.C.de fideicom.⁊ vide repertoriũ
in verbo,caſtiſſima. ADDE Quod nec legatũ amittit mulier ſe-
cundo nubens,ſi teſtator dixerit,donec in hoſpicio meo vixerit,
⁊ virum ſm̃ ducat in hoſpicio primi,vt conſuluit Old.cõſ.ccxiij.
b POMA. ℭ Dicitur viuere caſte ⁊ honeſte. Iſtud conſ.bal.hic
reprehendit Pau.de ca.in l.eum qui probabilem.C.de epiſ.⁊ cle.
q2 maritus nõ preſumitur cogere de tali caſtitate,cũ dicat lex ꝙ
eius anima triſtatur per ſecundas nuptias, ſed intellexit de ca-
ſtitate viduali,vide etiam Fel.ex iſto conſi.Bar.hic in princ.de-
claratur ſup gl.j.ibi,⁊ Imo.⁊ in Greg.ĩ prin.Uide pulchra ver-
ba Bal.in l.Deo nobis,de epiſ.⁊ cle.Et quota lex ſit caſtitas,vi
de Nic.de lyra Matt.xiij.in gloſſ.in ver.⁊ dabatur,Barb.conſi.
vj.volu.j.

De his quæ pœn.no.in teſta.vel codic.relinq. Rub.XLI.

LEX I.

1 ℭ Pena adiecta legato,ſi excedit debitum modum vſurarum
reducitur ad legitimum.
2 Legatum ſub conditione impoſſibili,⁊ turpi,quando valeat.

a **Superuacuam.** [a] Quod pene nomi
ne relinquitur va-
let,niſi turpis vel impoſſibilis diſpoſitio precedat,
h.d.Opp.ff.de condi.⁊ de.l.multa in prin.⁊ ff.e.l.
j.ſol.dicit gl.hec corrigit illas. Iſta ſol. nõ eſt bona
quia etiã de iure antiq.poterat relinqui nomine pene,⁊ valebat
vt l.j.§.item ſi ita.ff.ad l.fal.⁊ l.j.ff.de pen.leg.⁊ l.ſi penam.quan-
do di.leg.ced.⁊ l.iij.§.fi.de ann.leg. Propter hoc debetis diſtin-
guere tria iura.Nam primum fuit ius ffõrum,per quod valebat
relictum nomine pene,vt d.l.niſi precederet diſpoſitio turpis,vt
l.j.ff.eod.vel qñ nihil poterat grauato imputari,vt l.multa.ff.de
condi.⁊ demon.Secundum ius fuit,per quod fuit ſtatutũ indi
ſtincte,ꝙ non valeret relictum nomine pene.Fuit tertiũ ius ſci
licet huius l.per ꝙ illud ius medium tollitur,⁊ ad primũ reditur
⁊ eſt hodie idem,quod de iure antiq.Digeſtorum.Circa iſtã par
1 tem † quero dicitur hic,quod valet relictum nomine pene,quid ſi
pena excedat legitimum modum vſurarum,an reducetur ad legi
timũ modũ,ſicut dicimus in contractibus,vt l.iul.§.idem Pap.
b ff.de act.emp.⁊ §.de vſur.l.cũ allegas. [b] Reſpondeo ſic.d.l.ij.§.fi.
de an.leg.Uenio ad ſecundã partem,dicitur hic,quod vitiat re-
2 lictum,quando precedit iuſſus turpis vel impoſſibilis.† Contra
inſti.de her.inſti.§.impoſſibilis.ff.de condi.⁊ dem.l.obtinuit.§.de
inſti.⁊ ſubſti.l.reprehendenda.Dicunt quidã,ꝙ hec intelligitur
ſm illas,vt valeat reiecta conditione.Certe iſtud eſt contra iſtũ
tex.qui dicit,ſine vllo damno,⁊c.nam ſi relictum preſtatur heres
erit in damno,vnde gl.ſol.diſtinguendo.aut conditio impoſſibi-
lis opponitur in perſona grauati,⁊ nõ valet relictũ,vt hic,aut in
perſona honorati,⁊ valet relictũ,vt in contrario.Iſtã opi.tenet
gl.ff.de cõdi.⁊ dem,ſuper rub.⁊ l.obtinuit.eo.ti.Iſtud nõ placet
q2 eſt cõtra.d.l.obtinuit.que ſimpliciter dicit turpes conditiões
c eſſe remouendas.Que eſt ergo vera ſol. [c] dicunt Ultramon.⁊ bñ
licet ſit dictum gl.alibi ꝙ hic non fuit appoſita conditio impoſſi
bilis,imo conditio neceſſaria. Cum em̃ precedit diſpoſitio tur
pis,vel impoſſibilis,vt puta,iubeo ꝙ patrem tuũ occidas. Iſtud
eſt turpe,⁊ impoſſibile de iure.Sequitur,⁊ ſi non occidas des Ti
tio centũ. Iſta cõditio,⁊ ſi non occidas,eſt neceſſaria,q2 cõtraria
eſt impoſſibilis,vt l.in illa.circa fi.ff.de ver.obli.Et iſtã ſol.tangit
gl.in l.j.ff.de cõdi.inſti,vbi pleniſſime tractaui iſtã materiã impoſ
ſibilitatis.Sed contra hoc opp.ſi precedit conditio neceſſaria,er
go ſtatim debetur,⁊ pure,vt d.l.in illa.in fi.de vẽ.ob.⁊ l.ſi pupill⁹.
§.qui ſub conditione.ff.de no.So.ibi loquitur,quãdo nõ precedit
diſpoſitio turpis.hic vero qñ precedit diſpoſitio turpis. Facit
ad hoc.ff.de ver.ob.l.ſi homo mortuus,cõiuncta l.in illa.in prin.
eo.ti.Op.gl.de l.ſi mihi ⁊ tibi.§.ſi quis.de le.j.vbi etiã pceptũ im
poſſibile valet.Dicit gl.ibi non erat impoſſibile,q2 teſtator pote
rat ſuperuiuere ⁊ eo viuẽte ſerui poterãt peruenire Ro.Iſta nõ
3 eſt bona ſo.q2 eſt contra reg.Cato.ideo dic,† quod ſicut anguſtie
temporis ſubducuntur de contractibus bonefidei,vt l.inſulã.§.
j.ff.loca.ita ſubducuntur de vlti.voluntatibus que habẽt inſtar
bone fidei,vt vidiſtis l.in minorum.§.in quib.cau.in integ.reſti.
4 nõ eſt neceſ. ℭ † Quero circa iſtã partẽ.ꝙ eſt preceptũ legibus
interdictũ,vel improbatum.Gl.dicit,qñ teſtator relinquit lega-
tum non capaci,vel precepit ſe ſepeliri cum veſtibus.Uide gloſſ.
Iſtud vltimum probatur in l.ſeruo alieno.§.fi.ff.de leg.j.

ADDITIONES.

a ALEX. ℭ Superuacuã.Adde Bar.⁊ doc.in l.j.de condi.⁊ dem.
⁊ l.teſtamẽ.la j.e.ti.⁊ in l.heredib⁹.vide omnino Bar.ĩ l.pr̃fami
lias.ff.de condi.inſti. P.PAV.P. ℭ Diſpoſitio precedat.Uide
eñ pro limitatione,⁊ ꝙ dicit Pau.conſ.ccxxiij.quod ſi prohibi-
tus filius ſub pena priuationis hereditatis,lʒ nõ valeat prohibi
tio quantum ad legatũ:ſi tñ alienaret priuaretur hereditate vt per
eum de quo habes ad Bar.in l.qm̃ in prioribus.C.de inoffi.teſ.
Itẽ an ignoranti currat tempus poſitũ in priuatione heredita
tis a rectore,⁊ nõ currat niſi ab adita hereditate,⁊ an requiratur
interpellatio. Uide Bar.in aut.hoc amplius.j.de fide inſt.⁊ de
interpellatione vide in repe.in ver. interpellato ⁊ in ver.cõditio,
b ALEX. ℭ L.cũ alle.Et adde materiã d.l.cũ al.⁊ l.iul.de act.em.p.
c ALEX. ℭ Que eſt ergo vera ſol.adde,ꝙ iſta pena adiecta condi
tioni predicte,nocere nõ dʒ.l.ſi homo mortuus,de ver.ob.qñ im
poſſibile,vel turpe erat in j.diſpoſitione,quod occidens patrem,
⁊c.⁊ adde Bar.in d.l.ſi homo,⁊ doc.in c.fi.de condi.appo.

De fideicommiſſis. Rubrica XLII.

LEX I.

a **Si probaueris.** [a] Iſta eſt ſingularis lex
b ⁊ ſatis notab.forte non
eſt alibi.Breuiter dt.Preſtatio triẽnalis [b] facit vt ali-
menta etiã in futurũ debeantur ex inutili voluntate.h.d.

ADDITIONES.

a P.PAV.P. ℭ Si probaueris.Circa hãc l. quod debitũ annuũ
põt de preſenti induci in iudicium,vide ale.conſ.xcv.Item quod
iſta lex loquens in alimentis habeat locũ in dote debita ex vl.vo.
vide bar.in q.vj.per eum diſputata inci,mulier habens amplum
matrimoniũ.vide in materia que dicit Iaſ.in l.certis annis.C.de
pac.⁊ hic etiam late aduerte tamen quod ſi quis peteret ſolũ pro
vno anno,⁊ obtineret,q2 reus nil in iudice opponeret ſi poſtea re
uerſus eũ cõueniat ex aliis.ann.poterit opponere contra inſtrm
non ob.ſententia lata pro primo anno.vide Ang.in §.in his. ad
fi.⁊ in auth.de inſt.cau.⁊ſi.Are.in l.iſta ſtipulatio.de ver.ob.vbi
dubitat an idem ſit in ſtipulatione annua.
b ALEX. ℭ Triẽnalis.Item operatur illa triennalis pſtatio aliã
pſumptionẽ,quã habes in caſu ſingulari.l.quicũqʒ.j.de apo.pu.
li.x.Et ad gl.⁊ ad tex.iſtũ adde Bar.in l.ſi id.in prin.ff.de iu.om.
iud.Adde ꝙ iſta ſingularis lex de cuius materia vide Bart.in l.
proxi.⁊ ſignat Bal.in l.aduerſus.C.de vſuris.Et ſic iſtud trien
niũ operatur in caſu fauorabili,ad inducendũ liberationẽ, vt ibi iũ
cta gl.⁊ limita hãc l.pluribus modis,vt p Ang.in repe.l.ſi certis
annis.§.de pactis.⁊ ibi dixi.Et hãc l.extẽdit Bar.⁊ vide.Et hoc
ꝙ dicitur in l.putat.Bar.in l.ſi certis annis,⁊ in l.cum de in rem
verſo.ff.de vſur.procedere etiã in legato dotis,⁊ in legato ad refe
ctionem vie,⁊ in aliis ſimilibus fauorabilibus,vt ibi per eũ.⁊ idẽ
tenet bal.in d.l.ſi certis annis.cũ Bar.tranſit Ang.⁊ Fulgoſius
in d.l.ſi certis,Et idẽ tenet Bart.in quadã diſputatione incipiẽ
te,mulier.Ant.de But.in repe.c.peruenit.de cenſ.Ioã.de Imo.
in l.ſi vero.in §.de viro.ff.ſol.matri.⁊ Fulgo.in d.l.cũ de in rẽ ver
ſo.⁊ Matth.de Mat.in ſuo tracta.extẽſionũ.Et ſubdit Ang.in
repe.l.ſi certis.qd idem erit in legato facto pro redẽptiõe capti
uorũ,vel piis locis,cũ hec tanquã pia diſpoſitio ſit fauorabilis
allegat.l.ſi qs pro redẽptiõe.§.de dona.⁊ l.ſi qs ad declinãdam.§.
de epi.⁊ cl.Pietatis em̃ cã mouit hic legiſlatorẽ ad ita ſtatuẽdũ
ex quo dicit An.ſe nouiſſime inferre,ꝙ hec l.nõ habeat locũ in le
gato alimẽtorũ relicto diuiti,q2 tũc ceſſat ratio pietatis,vt no.gl.
in l.illud.in ver.aliã cãm.§.de ſac.eccl.⁊ declarat Bar.optime in
repe.l.j.in ij.q.ſecũde partis pn.e.ti.Nõ obſtat l.cũ hi.§.nihil.ff.
de tranſac.vbi nõ põt trãſigi incõſulto ptore ſuper legato alimẽ
torum relicto pauperi,vel etiã diuiti, quia tñ dicit An.qd illud
ex extẽſione Iuriſcõſulti,in caſu illo,ꝙ nõ reperitur in caſu iſto.
Hanc tñ limitationẽ reprehendit Ale.de Imo.in d.l.ſi certis an
nis.Hãc tñ Flo.in d.l.cũ in rem verſo.ſimpliciter ponit illã limi-
tationẽ,⁊ alias duas,quas j.recitabo,⁊ eas approbat,lʒ nullã de
An.faciat mentionẽ.Secũdo limitat An.hãc l.non habere locũ,
qñ teſtamentum eſſet inutile eo,quia teſtator nõ erat habilis ad
teſtandũ,q2 tunc lex reſiſtit teſtandi potentie,⁊ ſic ex eo teſta.nõ
oritur naturalis,nec ciuilis obli.l.nõ dubiũ.§.de legi.⁊ l.cũ lex.⁊ ibi
notatur per Bar.ff.de fideiu.Quã limitationẽ intellige verã qñ
teſtator erat inhabilis ex defectu iuriſgentiũ,ſecus ſi a iure ciui
li tñ,quia tũc bene oritur naturalis l, cum naturalis ſit inuenta
de iure naturali ſeu gentiũ l.cũ amplius.in fi.de reg.iur.Et hoc
verificatur ex no.per Bar.in repe.l.ij.in ij.q. prin.quam expedit
per v.q.§.de ſacr.ſanc.eccl.vbi cõcludit quod relicta ad pias cau
ſas debentur,licet teſtator eſſet inhabilis ex defectu ſurgẽte a iure
ciuili tñ ⁊ ibi ponit qui ſunt iſti defectus.Tertio limitat ang.in
predicto loco hanc legẽ nõ habere locum,vbi teſtamentũ eſſet in
utile,propter imperfectionẽ voluntatis,eo q2 volũtas imperfecta
non eſt voluntas.l.ſi is cui.⁊ ibi no.ff.de teſt.⁊ ideo debet intelligi
hec lex imperfecta, ratione ſolennitatis deficiẽtis, quo caſu orit

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN